

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในระดับความนิยมมาก
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

นายยงศักดิ์ ศฤงคารนนท์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

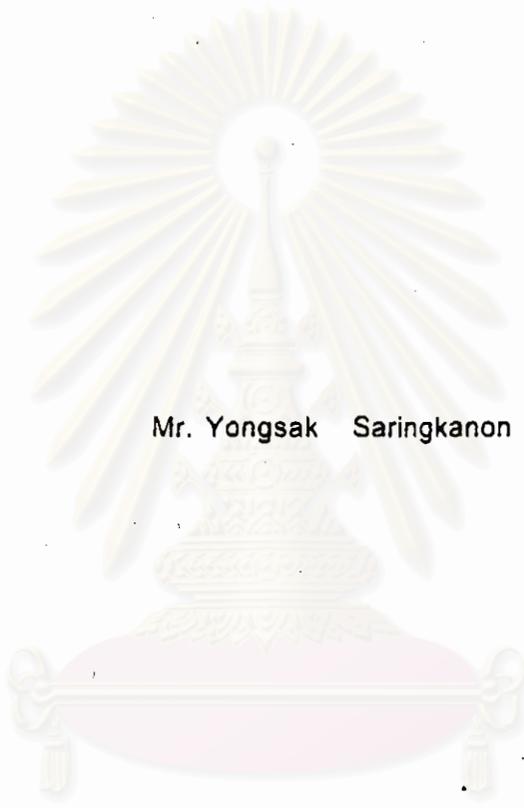
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-976-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE OPERATION OF THE TOP RATED
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS

Mr. Yongsak Saringkanon

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974- 635-976-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่อยู่ในระดับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา
โดย นายยงศักดิ์ ศฤงคารนนท์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ

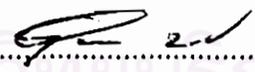

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ยงศักดิ์ ศฤงคารนนท์ : การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยม
ศึกษาที่อยู่ในระดับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF
STATE AND PROBLEMS OF THE OPERATION OF THE TOP RATED SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุทัย บุญประเสริฐ,
627 หน้า. ISBN 974-635-976-2

จากการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่อยู่ในระดับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนส่วนใหญ่แบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง
และฝ่ายบริการ แต่แบ่งงานในโครงสร้างแตกต่างกัน โดยจัดตามนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน
2. งานที่โรงเรียนให้ความสำคัญมาก คือ งานวิชาการ รองลงมาคือ งานธุรการ งาน
ปกครองนักเรียน งานบริการ งานการบริหารอาคารสถานที่ และน้อยที่สุดคือ งานโรงเรียนกับชุมชน
3. ในงานกลุ่มการบริหารทั่วไป โรงเรียนแบ่งงานให้กับผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่ายดูแล
ส่วนงานโรงเรียนกับชุมชน และงานการบริหารอาคารสถานที่ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังคงให้ฝ่ายบริการ
ดูแล
4. ปัญหาสำคัญ ๆ ของงานการบริหารทั่วไปที่พบมากที่สุดคือ การรวบรวมข้อมูลสาร
สนเทศล่าช้า ปัญหาของงานธุรการ คือ ครู อาจารย์ยังไม่เข้าใจระเบียบงานธุรการ ปัญหาของงานวิชาการ
คือ ครู อาจารย์ยังไม่ปรับกระบวนการสอนให้ทันสมัย ปัญหาของงานปกครองนักเรียน คือ ครู
อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ปัญหาของงานบริการ คือ ห้องน้ำและห้องเรียนไม่
สะอาด ปัญหาของงานโรงเรียนกับชุมชน คือ ครู อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับ
ชุมชน

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาท่าน .....
.....

C842294 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : STATE AND PROBLEMS/ OPERATION/ TOP RATED SECONDARY SCHOOL

YONGSAK SARINGKANON : A STUDY OF STATED AND PROBLEMS OF THE OPERATION OF THE TOP RATED SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPORIS. THESIS ADVISOR : UTHAI BOONPRASERT, Ph.D. 627 PP. ISBN 974-635-976-2

This study was designed to explore operations and problems of the top rated secondary school under the jurisdiction of the Department of General Education, Bangkok Metropolis.

It was founded that :

1. The school main activities were devided into Academic Affairs, Business Affairs, School Discipline Affairs and School Service Affairs.
2. The top rated school task is acadamic and the least important task is the school community relations.
3. General administration is under the supervision of each assistant director, but the schopl community relations and school plant management are still under the supervision of School Service Affairs.
4. The major problems were as followings : difficulty in collecting school data and informations, problems on adaptation to new teaching techniques, inadequate co-operation of the teachers in school activities, the lack of appropriate class-rooms and teachers pay no interest to the community relation activity of the school.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้เมตตาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ประกอบการทำวิจัยด้วยดีโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสนอแนะข้อคิดเห็นในการแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนทุกฝ่ายและครู อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ทัศนีย์ วงศ์ยืน ผู้อำนวยการโรงเรียนศิลาจารึกพัฒนา ที่ได้ให้ความเมตตาเป็นอย่างดีตลอดการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณประคอง ละออกุล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์ สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร คุณแม่ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ และคุณชัชชินทร์ ศฤงคารนนท์ ที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุด ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนตลอดการวิจัย ทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ยงศักดิ์ ศฤงคารนนท์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
	วิธีดำเนินการวิจัย	6
	การเสนอผลการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการจัดโครงสร้างระบบบริหาร งานทั่วไป ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	8
	ความหมายของการมัธยมศึกษา	8
	ความสำคัญของการมัธยมศึกษา	9
	บทบาทหน้าที่ของการมัธยมศึกษา	10
	หลักสูตรมัธยมศึกษา	13
	หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	13
	หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย	15
	การจัดโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา	16

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขอข่ายการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา	19
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกรม สามัญศึกษา	24
เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2532	24
เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2539	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	54
วิธีดำเนินการวิจัย	54
การสร้างเครื่องมือ	55
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	56
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล : การศึกษารายกรณี	58
กรณีที่ 1 กรณีของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	59
กรณีที่ 2 กรณีของโรงเรียนสตรีวิทยา	125
กรณีที่ 3 กรณีของโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม	173
กรณีที่ 4 กรณีของโรงเรียนหอวัง	228
กรณีที่ 5 กรณีของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	282
กรณีที่ 6 กรณีของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	350
กรณีที่ 7 กรณีของโรงเรียนศึกษานารี	407

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กรณีศึกษา 8 กรณีของโรงเรียนทวิธาภิเศก	440
กรณีศึกษา 9 กรณีของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	492
กรณีศึกษา 10 กรณีของโรงเรียนสตรีวัดระฆัง	551
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	584
สรุปผลการวิจัย	584
อภิปรายผล	595
ข้อเสนอแนะ	604
รายการอ้างอิง	609
ภาคผนวก	615
ประวัติผู้เขียน	627

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย